

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Šuka a soudců JUDr. Filipa Cilečka a JUDr. Marka Doležala v právní věci navrhovatelů **a) Města Otrokovice**, se sídlem v Otrokovicích, náměstí 3. května 1340, PSČ 765 02, identifikační číslo osoby 00284301, zastoupeného JUDr. Ing. Pavlem Schreiberem, advokátem, se sídlem v Brně, Jakubská 121/1, PSČ 602 00 a **b) Compas Capital Consult, s. r. o.**, se sídlem v Sviadnově, Na drahách 247, PSČ 739 25, identifikační číslo osoby 62301730, zastoupené Mgr. Bohdanou Šocovou, advokátkou, se sídlem v Olomouci, Kateřinská 107/5, PSČ 779 00, za účasti společnosti **Vodovody a kanalizace Zlín, a. s.**, se sídlem ve Zlíně, třída Tomáše Bati 383, PSČ 760 49, identifikační číslo osoby 49454561, zastoupené JUDr. Petrem Tomanem, advokátem, se sídlem v Praze 2, Trojanova 2022/12, PSČ 120 00, o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 50 Cm 91/2006, 50 Cm 103/2006, o dovolání navrhovatelů proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. prosince 2009, č. j. 5 Cmo 207/2009-397, takto:

I. V rozsahu, v němž směřují proti druhému, třetímu a čtvrtému výroku usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. prosince 2009, č. j. 5 Cmo 207/2009-397, **se dovolání odmítají.**

II. Ve zbývajícím rozsahu **se dovolání zamítají.**

III. Navrhovatelé **jsou povinni** zaplatit společnosti Vodovody a kanalizace Zlín, a. s. společně a nerozdílně na náhradě nákladů dovolacího řízení 1.573 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení, k rukám jejího zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením ze dne 18. února 2009, č. j. 50 Cm 91/2006-218, 50 Cm 103/2006, Krajský soud v Brně zamítl návrhy na vyslovení neplatnosti všech usnesení přijatých valnou hromadou společnosti Vodovody a kanalizace Zlín, a. s. (dále jen „společnost“), konanou dne 28. března 2006 (výrok I.), i návrh na přiměřené zadostiučnění (výrok II.), a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.).

V záhlaví označeným usnesením Vrchní soud v Olomouci potvrdil k odvolání obou navrhovatelů usnesení soudu prvního stupně ve výrocih I. a II. (první výrok), změnil je ve výroku III. o nákladech řízení (druhý výrok), rozhodl o nákladech odvolacího řízení (třetí výrok) a uložil navrhovatelce b) doplatit soudní poplatek (čtvrtý výrok).

Soudy vyšly (mimo jiné) z toho, že:

1) Společnost vydala akcie na jméno i akcie na majitele. Stanovy společnosti omezují převoditelnost akcií na jméno tak, že je lze převést pouze na jiného akcionáře vlastníčího akcie na jméno. Akcie společnosti byly registrovány.

2) Statutární město Zlín bylo k datu 26. dubna 2002 vlastníkem akcií na jméno, představujících 43,55 % podíl na základním kapitálu společnosti. Přitom „podílem převyšujícím 40 % hlasovacích práv ve společnosti disponovalo nejpozději od roku 2000“.

3) Dne 26. dubna 2002 uzavřelo Statutární město Zlín a Česká spořitelna, a. s. „komplex smluv“, a to příkazní smlouvy a smlouvy o budoucí smlouvě o převodu akcií na jméno (dále též jen „sporné smlouvy“), a udělilo České spořitelně, a. s. plné moci. Na jejich základě byla Česká spořitelna, a. s. zmocněna k zastupování Statutárního města Zlín na valných hromadách společnosti, a to ve vztahu k akciím na jméno uvedeným v předchozím bodě.

4) Obdobné smlouvy uzavřela Česká spořitelna, a. s. s dalšími obcemi (akcionáři společnosti), a to „v rozsahu celkem kolem 10 %“ na základním kapitálu společnosti.

5) Dne 2. května 2002 Česká spořitelna, a. s. oznámila nabytí 43,55 % hlasovacích práv ve společnosti, a to k datu 26. dubna 2002.

6) Dne 16. července 2002 Česká spořitelna, a. s. „postoupila“ Jižní vodárenské, a. s. „část svých oprávnění“ ohledně akcií představujících 39,2 % podíl na základním kapitálu.

7) Dne 5. prosince 2002 byly akcie společnosti vyřazeny z obchodování na veřejném trhu.

8) Česká spořitelna, a. s. ani Jižní vodárenská, a. s. nečinily povinnou nabídku převzetí.

9) Dne 28. března 2006 se konala (napadená) valná hromada společnosti, jejíž pořad jednání byl doplněn o body 8 až 23.

Na takto ustaveném základě odvolací soud (shodně se soudem prvního stupně) uzavřel, že důvody neplatnosti usnesení přijatých napadenou valnou hromadou, namítané navrhovateli, nejsou dány. Česká spořitelna, a. s., resp. Jižní vodárenská, a. s. vystupovaly na valných hromadách jako zmocněnci akcionářů, přičemž udělené plné moci nelze považovat za neplatné. U zmocněnců pak „nelze pojmově hovořit o jednání ve shodě, neboť se jedná o jednání akcionáře prostřednictvím jeho zástupce“. Zjištěný „postup akcionářů“ není jednáním ve shodě. Ostatně z provedených důkazů nebylo zjištěno, že by cílem akcionářů (obcí) a dalších osob (České spořitelny, a. s. a Jižní vodárenské, a. s.) bylo ovládnutí společnosti.

Z postupu akcionářů (obcí) lze „dovodit pouze to, že hodlali své akcie prodat, jakmile to bude možné, a v mezidobí dali tzv. volnou ruku svému zástupci, budoucímu kupci akcií“. Mělo-li snad být cílem jednání ve shodě „dosažení určitého podílu na hlasovacích právech, povinnost nabídky převzetí vzniká až po dosažení tohoto podílu. K tomu v daném případě nedošlo“.

Proti usnesení odvolacího soudu podali oba navrhovatelé dovolání, majíce dovolání za přípustná podle § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. prosince 2012 (dále též jen „o. s. ř.“), a navrhujíce, aby Nejvyšší soud rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí spatřuje navrhovatelka Compas Capital Consult, s. r. o. v řešení následujících otázek:

1) Jde v případě dispozice s hlasovacími právy podle vlastního uvážení třetí osoby, která není akcionářem, o zastoupení akcionáře?

2) Je v případě plné moci k zastupování akcionáře – města nebo obce – na valné hromadě přípustná subdelegace?

3) Může být akciová společnost ovládnuta osobou, která není akcionářem?

4) Může vzniknout ovládající osobě, která není akcionářem, povinnost nabídky k odkupu akcií podle § 183b zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění účinném do 31. března 2008 (dále též jen „obch. zák.“)?

Navrhovatel Město Otrokovice pak Nejvyššímu soudu předestírá kromě (posuzováno z obsahového hlediska) shodných právních otázek dále otázky rozhodné právní úpravy pro „zveřejnění doplňujících bodů programu valné hromady“ (maje za to, že při doplnění pořadu jednání napadené valné hromady mělo být postupováno podle právní úpravy účinné v době doplnění, tj. podle obchodního zákoníku ve znění novely provedené zákonem č. 81/2006 Sb.), otázky, zda akcionáři zaniká oznamovací povinnost podle § 183d obch. zák. (a tedy i sistace hlasovacích práv) v důsledku zrušení registrace akcií a konečně otázky vázanosti zastoupeného jednáním osoby bez platné plné moci.

Společnost považuje napadené rozhodnutí za správné a navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání obou navrhovatelů odmítl, popř. zamítl.

Nejvyšší soud dovolání obou navrhovatelů odmítl usnesením ze dne 20. června 2013, sp. zn. 29 Cdo 2580/2010, podle § 243b odst. 5, § 218 písm. c) o. s. ř., ve znění účinném do 31. prosince 2012, jako nepřipustná.

Nálezem ze dne 1. října 2014, sp. zn. I. ÚS 2723/13 (jenž je, stejně jako ostatní dále citovaná rozhodnutí Ústavního soudu, dostupný na webových stránkách Ústavního soudu), Ústavní soud k ústavní stížnosti obou navrhovatelů zrušil výše označené usnesení Nejvyššího soudu. Ústavní soud vytknul Nejvyššímu soudu, že nerozpoznal zásadní právní význam (alespoň některých) otázek předestřených navrhovateli v dovolání, a odmítnutím dovolání porušil právo navrhovatelů na spravedlivý proces.

Nejvyšší soud proto opětovně posoudil dovolání navrhovatelů a dospěl k následujícím závěrům:

Rozhodné znění občanského soudního řádu, podle kterého Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm (do 31. prosince 2012) se podává z části první, čl. II bodu 7 zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

V rozsahu, ve kterém směřují i proti druhému výroku napadeného usnesení, jímž odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně ve výroku o nákladech řízení, proti třetímu výroku usnesení o nákladech odvolacího řízení a [jde-li o dovolání navrhovatelky b)] proti čtvrtému výroku o povinnosti navrhovatelky b) doplatit soudní poplatek, jsou dovolání objektivně nepřipustná (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2002, sp. zn. 29 Odo 874/2001, uveřejněné pod číslem 4/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Proto dovolání v uvedeném rozsahu odmítl.

Dovolání proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé mohou být přípustná pouze podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. [o situaci předvídanou v § 237 odst. 1

písm. b) o. s. ř. nejde], tedy tak, že dovolací soud – jsa přitom vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně jejich obsahového vymezení (§ 242 odst. 3 o. s. ř.) – dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam.

Dovolání nečiní přípustnými otázka, podle kterého znění obchodního zákoníku je třeba postupovat při uveřejnění doplnění pořadu jednání valné hromady. Závěr, že pro svolání valné hromady, včetně práva akcionáře na doplnění pořadu jednání napadené valné hromady společnosti na žádost kvalifikovaného akcionáře, je rozhodná právní úprava účinná ke dni svolání valné hromady, tedy zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obch. zák.“), ve znění před účinností novely provedené zákonem č. 81/2006 Sb. (jíž byla do ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák. věty třetí za slova „o konání valné hromady“ vložena slova „v Obchodním věstníku a jiným“), se totiž podává ze zákazu pravé retroaktivity právních předpisů (srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. dubna 2000, sp. zn. 21 Cdo 2525/99, uveřejněného pod číslem 34/2001 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, či nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 4. února 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, uveřejněný pod číslem 13/1997 Sb.).

S ohledem na dále uvedené právní závěry nečiní dovolání přípustným ani otázka vázanosti zastoupeného jednáním osoby bez platné plné moci; nejsou-li udělené plné moci neplatné, nemůže se posouzení této otázky promítnout v poměrech dovolatelů založených napadeným usnesením a dovolání tudíž není k jejich zodpovězení přípustné; srov. usnesení Nejvyššího soudu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 1999, sp. zn. 2 Cdon 808/97, uveřejněné pod číslem 27/2001, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2005, sp. zn. 29 Odo 663/2003, uveřejněné pod číslem 48/2006 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 2002, sp. zn. 20 Cdo 910/2000, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2002, pod číslem 54 (rozhodnutí Nejvyššího soudu přijatá po 1. lednu 2001 jsou veřejnosti dostupná i na webových stránkách Nejvyššího soudu).

Nicméně Nejvyšší soud při respektu k závěrům učiněným Ústavním soudem v nálezu sp. zn. I. ÚS 2723/13 shledává dovolání přípustnými k řešení otázek spojených s námitkou neplatnosti plných mocí udělených akcionáři – obcemi – České spořitelně, a. s., k posouzení povinnosti Statutárního města Zlín, České spořitelny, a. s. a Jižní vodárenské, a. s. učinit nabídku převzetí podle § 183b obch. zák., ve znění účinném do 31. března 2003, pro projednávanou věc rozhodném, a konečně k posouzení důsledků zrušení registrace akcií pro (případnou) systaci hlasovacích práv pro porušení oznamovací povinnosti podle § 183d odst. 2 in fine obch. zák., v témže znění.

A) K námitkám neplatnosti plných mocí.

K otázce (ne)platnosti plných mocí, udělených Statutárním městem Zlín (a dalšími akcionáři společnosti) České spořitelně, a. s., pro obcházení zákona se Nejvyšší soud vyjádřil již v usnesení ze dne 25. ledna 2011, sp. zn. 29 Cdo 1259/2009 (přijaté ve věci shodných účastníků řízení), v němž vysvětlil, že prodej akcií sám o sobě není jednáním, které by zákon zakazoval, a zakázat jej nemohou ani stanovy společnosti. Stanovy však mohou podle ustanovení § 156 odst. 4 obch. zák. vázat prodej akcií na souhlas valné hromady, popřípadě jej jiným způsobem omezit. Ze skutkových zjištění soudů obou stupňů přitom závěr, podle něhož udělení plných mocí mělo sloužit k obcházení zákona, neplyne. Za obcházení zákona nelze považovat případný úmysl stávajících akcionářů akcie společnosti převést, až to bude právně možné, ani udělení plných mocí bez toho, že by v nich zmocnitel vymezil, jakým způsobem má zmocněnec hlasovat. V podrobnostech Nejvyšší soud odkazuje na odůvodnění označeného usnesení, jež je účastníkům tohoto řízení známo

(dále srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 3880/2009).

V usnesení ze dne 25. června 2009, sp. zn. 29 Cdo 5297/2008, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 4, ročník 2010, pod číslem 52 (jakož i v usnesení ze dne 25. ledna 2011, sp. zn. 29 Cdo 1259/2009, či v usnesení ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 3880/2009), Nejvyšší soud vysvětlil, že ani v případě zastoupení akcionáře na valné hromadě podle § 184 odst. 1 obch. zák. (ve znění účinném do 30. listopadu 2009) není důvod vyloučit aplikaci ustanovení § 33a zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“), umožňující zmocněnci akcionáře (pod)zmocnit k zastupování na valné hromadě třetí osobu. Přestože je tedy plná moc k zastupování akcionáře na valné hromadě speciální plnou mocí (k tomu viz například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 12, ročník 2002, pod číslem 234), není vyloučeno, aby zmocněnec udělil jiné osobě (substituční) plnou moc v souladu s § 33a obč. zák.

V usnesení ze dne 22. září 2015, sp. zn. 29 Cdo 2133/2013, pak Nejvyšší soud (ve skutkově obdobné věci) formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož je zmocněnec obce oprávněn (za podmínek § 33a odst. 1 obč. zák.) udělit plnou moc jiné osobě, aby místo něho jednala za obec na valné hromadě obchodní společnosti, v níž má obec majetkovou účast. Jak se podává z citovaného rozhodnutí, rozhodování o osobě, která má obec zastupovat na valné hromadě obchodních společností, v níž má obec majetkovou účast, je rozhodováním patřícím do samostatné působnosti obce (§ 84 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích), které je vyhrazeno zastupitelstvu (nemůže být delegováno na jiný orgán obce). Z toho však nelze dovozovat, že by sama povaha postavení delegovaného zástupce vylučovala, aby tento zástupce udělil jiné (třetí) osobě substituční plnou moc.

Přes specifický charakter obce jako veřejnoprávní korporace, na niž nelze mechanicky aplikovat principy a pravidla dopadající na právnické osoby soukromého práva (srov. například nálezy Ústavního soudu ze dne 12. dubna 2001, sp. zn. IV. ÚS 576/2000, nálezy Ústavního soudu ze dne 10. července 2001, sp. zn. III. ÚS 721/2000, nálezy Ústavního soudu ze dne 1. října 2014, sp. zn. I. ÚS 2723/13, či z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu viz například rozsudek ze dne 21. září 2011, sp. zn. 30 Cdo 1047/2010, uveřejněný pod číslem 23/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. září 2003, sp. zn. 21 Cdo 224/2002, či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2007, sp. zn. 30 Cdo 3598/2006), se postavení obce při udělení plné moci k zastupování na valné hromadě obchodní společnosti, v níž má majetkovou účast, v zásadě neliší od postavení jiných společníků či akcionářů společnosti. Určení zástupce, který bude obec na valné hromadě zastupovat, jakož i podmínky, za nichž ke vzniku zastoupení dojde, jsou odrazem autonomie vůle obcí, která je garantována principem územní samosprávy (čl. 101 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky). I pro osobu zmocněnou obcí k zastupování na valné hromadě akciové společnosti – stejně jako pro plné moci ostatních akcionářů (srov. výše citovanou judikaturu) – platí, že je oprávněna udělit další plnou moc (k zastupování obce na valné hromadě) za podmínek § 33a odst. 1 obč. zák. Je zcela na vůli obce (jejího zastupitelstva), zda udělí plnou moc právnické osobě (čímž bez dalšího akceptuje oprávnění zmocněnce udělit substituční plnou moc), popř. zda zmocněné fyzické osobě udělení substituční plné moci výslovně umožní.

Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že plné moci, na jejichž základě se napadené valné hromady zúčastnil zástupce obcí, nelze z dovolatelů namítaných důvodů považovat za neplatné.

B) K povinnosti učinit nabídku převzetí.

Nejvyšší soud se otázkou, zda Statutárnímu městu Zlín, České spořitelně, a. s. a Jižní vodárenské, a. s. vznikla povinnost učinit nabídku převzetí podle § 183b obch. zák., ve znění účinném do 31. března 2003, zabýval v řadě rozhodnutí, přijatých ve věcech týčž účastníků (srov. za všechna např. usnesení ze dne 28. dubna 2015, sp. zn. 29 Cdo 940/2013, a ze dne 23. dubna 2015, sp. zn. 29 Cdo 941/2013). V nich vysvětlil, že povinnost učinit nabídku převzetí zákon ukládal pouze (s výjimkou dále uvedenou) akcionáři cílové společnosti a osobám jednajícím s ním ve shodě. Jakkoliv osoba jednající ve shodě s akcionářem nemusí být také akcionářem cílové společnosti (a přesto může disponovat s hlasovacími právy ve společnosti – srov. zejm. § 66a odst. 6 obch. zák.), primárně vzniká povinnost učinit nabídku převzetí podle § 183b odst. 1 obch. zák. akcionáři cílové společnosti. Při posuzování, zda akcionář získal rozhodný podíl na hlasovacích právech, se přitom přihlíží i k hlasovacím právům, s nimiž mohou disponovat osoby jednající s ním ve shodě.

Výjimku z uvedeného pravidla, kdy zákon ukládá povinnost učinit nabídku převzetí podle § 183b odst. 1 obch. zák. i jiné osobě než akcionáři cílové společnosti (a osobám jednajícím s ním ve shodě), představuje § 183b odst. 14 obch. zák. Podle posledně označeného ustanovení svědčí tato povinnost také osobám, které ovládly akcionáře majícího rozhodný podíl na hlasovacích právech v cílové společnosti. Porušení povinnosti učinit nabídku převzetí osobami vypočtenými v § 183b odst. 14 obch. zák. však nevedlo ex lege k sistaci hlasovacích práv spojených s akciemi akcionáře, jehož povinné osoby ovládly (srov. § 183g odst. 5 obch. zák.).

Uvedené závěry se prosadí i v projednávané věci. Statutární město Zlín vlastnilo akcie společnosti představující více než 40% podíl na základním kapitálu již před uzavřením sporných smluv. Jejich uzavřením žádný podíl na hlasovacích právech nezískalo, a povinnost učinit nabídku převzetí podle § 183b odst. 1 obch. zák. mu tudíž (v důsledku jejich uzavření) nemohla vzniknout. Česká spořitelna, a. s. a Jižní vodárenská, a. s. se v důsledku uzavření sporných smluv nestaly akcionáři společnosti, ani na jejich základě neovládly akcionáře společnosti majícího rozhodný podíl na hlasovacích právech; povinnost učinit nabídku převzetí tudíž nevznikla ani jim. Za této situace je pak nadbytečné posuzovat, zda lze Statutární město Zlín, Českou spořitelnu, a. s., a Jižní vodárenskou, a. s. považovat za osoby jednající ve shodě ve smyslu § 66b obch. zák. Není-li zde akcionáře, který by (výše popsáním jednáním) získal rozhodný podíl na hlasovacích právech (a to případně i s přihlédnutím k hlasům, s nimiž mohou nakládat osoby jednající s ním ve shodě), nelze uvažovat o vzniku povinnosti učinit nabídku převzetí podle § 183b odst. 1 obch. zák.

Nevznikla-li Statutárnímu městu Zlín, České spořitelně, a. s. a Jižní vodárenské, a. s. povinnost učinit nabídku převzetí, nestíhá akcionáře ani zákaz výkonu hlasovacích práv podle § 183g odst. 2 obch. zák. Statutární město Zlín, jehož zástupce se zúčastnil napadené valné hromady, tudíž mohlo hlasovací práva spojená se svými akciemi vykonávat a k jeho účasti bylo nutno přihlédnout jak ve vztahu k usnášeníschopnosti valné hromady, tak při počítání většiny potřebné pro přijetí usnesení valné hromady.

C) K důsledkům zrušení registrace akcií pro (případnou) sistaci hlasovacích práv pro (tvrzené) porušení oznamovací povinnosti podle § 183d odst. 2 in fine obch. zák., ve znění účinném do 31. března 2003.

Ustanovení § 183d odst. 1 a 2 obch. zák., ve znění účinném do 31. března 2003, určovalo:

Osoba, která nabude nebo zcizí účastnický cenný papír společnosti se sídlem v České republice, jejíž akcie jsou registrované (dále jen "účast na společnosti"), a v důsledku jeho nabytí nebo zcizení dosáhne nebo překročí její podíl na hlasovacích právech společnosti hranice 5 %, 10 %, 15 %, 20 %, 25 %, 30 %, jedné třetiny, 40 %, 45 %, 50 %, 55 %, 60 %, dvou třetin, 70 %, 75 %, 80 %, 90 % a 95 % všech hlasovacích práv této společnosti anebo se sníží pod tyto hranice, oznámí tuto skutečnost písemně společnosti, Komisi pro cenné papíry a Středisku cenných papírů, které ji uveřejní podle zvláštního právního předpisu (odstavec první)

Osoba, které vznikla oznamovací povinnost podle odstavce 1 (dále jen "oznamovatel"), oznámí dosažení, překročení nebo snížení podílu na hlasovacích právech do tří pracovních dnů poté, co se o nabytí nebo zcizení účasti na společnosti podle odstavce 1 dověděla nebo dovědět mohla. Oznamovací povinnost je splněna, je-li ve stanovené lhůtě písemné oznámení odesláno. Oznamovatel, který je v prodlení s plněním oznamovací povinnosti, nesmí smluvně nabývat další účastnické cenné papíry. Smlouva uzavřená v rozporu s tímto zákazem není neplatná, avšak hlasovací práva nabytá na základě této smlouvy nemůže nabyvatel po dobu prodlení vykonávat. Oznamovatel, který je v prodlení s plněním oznamovací povinnosti, nesmí po dobu prodlení vykonávat hlasovací práva spojená s účastnickými cennými papíry, jež nabyl nad hranici uvedenou v odstavci 1, jejíž překročení oznámil, jinak hlasovací práva spojená se všemi účastnickými cennými papíry, které nabyl (odstavec druhý).

Informace o koncentraci či dekoncentraci podílů na akciové společnosti, jejíž akcie jsou registrované, a údaje o osobách, které podíly soustřeďují, zvyšují či snižují, představují významné kritérium pro (potenciální) investory při rozhodování, jak naložit s investicí do akcií (zda ji zachovají či naopak zda akcie zcizí), resp. zda takovou investici učinit či zvýšit. Jinými slovy, jde o kursotvornou informaci významnou pro obchodování na kapitálovém trhu (v literatuře shodně např. Dědič, J. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. Díl III. § 176 - § 220zb, Polygon, Praha, 2002, str. 2049 a 2050). Právě proto, že jde o institut regulace (ochrany) kapitálového trhu, ukládá zákon oznamovací povinnost pouze ve vztahu k registrovaným akciím a oznámení se činí (také) vůči orgánu dohledu nad kapitálovým trhem. Dojde-li ke zrušení registrace akcií, pozbývá uvedená informace (z hlediska regulace kapitálového trhu) na smyslu (významu). Z uvedeného důvodu Nejvyšší soud dovozuje, že spolu se zrušením registrace akcií zaniká i oznamovací povinnost; tím není dotčeno případné právo investorů (akcionářů) na náhradu újmy způsobené porušením této povinnosti v období před zrušením registrace. Zaniká-li oznamovací povinnost (nelze-li ji již nadále splnit), zanikají i sankce spojené s jejím případným porušením.

Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že i kdyby dotčené osoby disponující s hlasovacími právy ve společnosti porušily oznamovací povinnost a hlasovací práva spojená s akciemi uvedenými v § 183d odst. 2 in fine obch. zák., ve znění účinném do 31. března 2003, byla sistována, neměla by tato okolnost vliv na výkon hlasovacích práv na napadené valné hromadě, konané až poté, kdy došlo ke zrušení registrace akcií.

Pro úplnost Nejvyšší soud poznamenává, že k podáním navrhovatelky b), učiněným po uplynutí lhůty k podání dovolání (§ 240 o. s. ř.), nemohl při posuzování důvodnosti dovolání s ohledem na § 242 odst. 3 a 4 o. s. ř. přihlídnout.

Zbývá dodat, že napadené rozhodnutí není stíženo [a to ani navrhovatelem a) vytýkanými] vadami řízení, jež by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Napadené rozhodnutí nelze považovat ani za nepřezkoumatelné (srov. v tomto směru důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněného

pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), ani za překvapivé. Všechny sporné otázky byly posuzovány jak soudem prvního stupně, tak soudem odvolacím; skutečnost, že oba soudy přijaly závěry pro navrhovatele nepříznivé, nečiní napadené rozhodnutí překvapivými (srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. listopadu 2012, sp. zn. 29 Cdo 300/2010, uveřejněného pod číslem 32/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. července 2014, sp. zn. 29 Cdo 914/2014, uveřejněného pod číslem 107/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. února 2015, sen. zn. 29 ICdo 7/2015, uveřejněného pod číslem 60/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, anebo usnesení Ústavního soudu ze dne 30. června 2015, sp. zn. II. ÚS 1544/14).

Jelikož se dovolatelům prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu a jeho obsahového vymezení správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo, Nejvyšší soud dovolání (ve zbývajícím rozsahu) zamítl podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř.

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení se opírá o ustanovení § 243b odst. 5 věty první, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř., když dovolání navrhovatelů byla odmítnuta a společností vzniklo právo na náhradu účelně vynaložených nákladů dovolacího řízení.

Účelně vynaložené náklady dovolacího řízení sestávají z odměny zástupce společnosti za jeden úkon právní služby (vyjádření k dovoláním) podle § 7 bodu 3 a § 9 odst. 1 Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. prosince 2012, ve výši 1.000 Kč, a náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Spolu s náhradou za 21 % daň z přidané hodnoty ve výši 273 Kč podle ustanovení § 137 odst. 3 o. s. ř. tak dovolací soud přiznal společnosti k tíži navrhovatelů celkem 1.573 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li povinní, co jim ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněná domáhat výkonu rozhodnutí.

V Brně dne 17. prosince 2015

JUDr. Petr Š u k, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Ingrid Rafajová, DiS.